

Εγκλημα και (ολίγη ή καθόλου) τιμωρία

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΔΡΥΜΙΩΤΗ***

Ζητώ προκαταβολικά την κατανομή σας για την αλλοίωση του τίτλου του καταπληκτικού μυθιστορήματος του Φιοντόρ Ντοστογιέφσκι, το οποίο πρωτοεδώδησε πριν από 58 χρόνια. Αυτά όσον αφορά τον τίτλο του σημερινού κειμένου, με το οποίο θα προσπαθώ να τεκμηριώσω ότι η ολίγη ή καθόλου τιμωρία προάγει το εγκλημα αντί να το περιορίζει.

Θα ξεκινήσω με μια απόλυτα αληθινή ιστορία, στην οποία δεν αποκαλύπτω την ημερομηνία και αλλοίωσα τα ποσά (σκόπημα δεν διευκρινίζω αν πρόκειται για ευρώ ή δραχμές), για να μη φωτογραφίσω τα εμπλεκόμενα (φυσικά και νομικά) πρόσωπα. Πριν από κάμποσα χρόνια συναντήθηκα με τον πρόεδρο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, τον οποίο γνώριζα για πολλά χρόνια. Όταν με υποδέχτηκε στο γραφείο του, έλαμπε κυριολεκτικά. Μετά το «καλημέρα» μου είπε: «Σήμερα, βάλμαε το μεγαλύτερο πρόστιμο στην ιστορία της Επιτροπής. Βάλμαε πρόστιμο 10 εκατομμυρίων στον τάδε επιχειρηματία για κατάχρηση εσωτερικής πληροφορίας». Όταν τον ρώτησα πόσο ήταν το κέρδος του επιχειρηματία από την παράνομη συναλλαγή, μου είπε ότι ήταν: «10 εκατομμύρια». Τότε του είπα: «Συγχαρητήρια, έτσι προτρέπεται και άλλους επιχειρηματίες να τον μιμηθούν!» Με κοίταξε αποσβολωμένος και μου ζήτησε να του εξηγήσω το σκεπτικό μου. «Είναι απλό. Τα μεν 10 εκατομμύρια που κέρδισε ο επιχειρηματίας είναι ήδη στον τραπεζικό λογαριασμό του και θα τα εκμεταλλευθεί με τον καλύτερο τρόπο τα επόμενα χρόνια, ενώ τα 10 εκατομμύρια από το πρόστιμο, θα τα εισπράξετε (αν τα εισπράξετε όλα) ύστερα από χρόνια. Δηλαδή, το μίσυμα που δίνετε είναι ότι μπορεί κάποιος να παρανομή και στη χειρότερη περίπτωση (γι' αυτόν) που θα τον πιάσουν το πολύ - πολύ να χάσει όσα κέρδισε από την παρανομία, ενώ στην καλύτερη περίπτωση θα του μείνει όλο ή μέρος από το προϊόν του εγκλήματος». Είμαι απολύτως βέβαιος ότι του χάλασα τη μέρα.

Η παραπάνω ιστορία είναι πολύ χαρακτηριστική και αναδεικνύει ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα της σημερινής πραγματικότητας. Όταν η τιμωρία για μια εγκληματική πράξη είναι δυσανάλογα μικρή, τότε προάγει το εγκλημα αντί να το περιορίζει. Θα σας δώσω ορισμένα παραδείγματα από την καθημερινότητά μας και είμαι βέβαιος ότι θα διαπιστώσετε ότι, δυστυχώς, αυτό συμβαίνει σήμερα σε πολύ μεγάλη κλίμακα.

Ξεκινά από ένα δημοσίευμα από τη ΝΕΑ της 20ής Μαΐου 2014, το οποίο αναφέρεται μεταξύ άλλων και στις μισθολογικές συντάξεις. Το ρεπορτάζ αναφέρει ότι έχει διαπιστωθεί ότι καταβλήθηκαν 57 εκατ. ευρώ σε μη δικαιούχους συνταξιούχους. Από αυτά έχουν ανακτηθεί τα 37,7 εκατ. ευρώ και αναζητούνται τα υπόλοιπα

Στα φάρμακα πρώτα μπήκε το πλαφόν, που ουσιαστικά σημαίνει ότι δεχόμαστε ότι ορισμένοι γιατροί κάνουν κατάχρηση στη συνταγογράφηση και γι' αυτό τους βάζουμε ένα πλαφόν. Μετά καταργήθηκε το πλαφόν και ορισμένοι γιατροί μπορούν να κάνουν ό,τι θέλουν. Τώρα το υπουργείο προσπαθεί να επαναφέρει το πλαφόν με νέα ρύθμιση.

Αν δεν υπάρξουν πραγματικές και οδυνηρές τιμωρίες σε όσους συστηματικά κάνουν κατάχρηση για ιδιον όφελος, δεν πρόκειται να δούμε ουσιαστικό περιορισμό στο πάρτι της υγείας.

19,3 εκατ. ευρώ. Βλέπετε λοιπόν με τι φυσικότητα δεχόμαστε ότι απλά «ανακτήθηκαν» τα 37,7 εκατ. ευρώ, χωρίς να μας ενδιαφέρει τίποτε άλλο. Δηλαδή, αυτοί που ουσιαστικά «έκλεβαν» τις συντάξεις τιμωρούνται μόνο με την επιστροφή των ποσών που εισέπραξαν, χωρίς πρόσθετες ποινές. Κατά την άποψή μου αυτό ερμηνεύεται ως προτροπή προς την παρανομία. Το χειρότερο είναι ότι έχουμε εξοικειωθεί τόσο πολύ με τέτοιου είδους δραστηριότητες, που στο ρεπορτάζ δεν υπάρχει καμία αναφορά σχετικά με τις τυχόν άλλες κυρώσεις που θα έπρεπε να επιβληθούν. Μας αρκεί μόνο η «ανάκτηση» των χαμένων συντάξεων.

Πάμε όμως τώρα στο κυρίως θέμα, που αφορά το πάρτι στην υγεία, το οποίο παρά την κρίση και τις προσπάθειες, συνεχίζεται με αμείωτη ένταση. Στην «Κ» της 23ης Μαρτίου 2014 διάβασα το ρεπορτάζ της Πέννυ Μπουλουτζι με τίτλο «Μια Ελλάδα παραπεμπτικά γράφονται κάθε μέρα». Εντελώς συνοπτικά σας παραθέτω μόνο δύο αριθμούς από τα πολλά στοιχεία του δημοσιεύματος: Το 2013 οι γιατροί του ΕΟΠΥΥ συνταγογράφησαν συνολικά 118,21 εκατομμύρια παραπεμπτικά (που αντιστοιχούν σε 904,96 εκατομμύρια ευρώ) για διαγνωστικές εξετάσεις και φυσικοθεραπείες! Αυτός ο αριθμός είναι υπερβολικά μεγάλος και οπωσδήποτε σηματοδοτεί κατά-

χρηση στα παραπεμπτικά. Ουσιαστικά μας λέει ότι όλοι ανεξαιρέτως οι Έλληνες παίρνουν περίπου 12 παραπεμπτικά για εξετάσεις ετησίως. Ετσι για άσκηση κάντε τον ακόλουθο λογαριασμό. Μετρήστε πόσα παραπεμπτικά είχατε σε όλη την οικογένειά σας και συγκρίνετέ τα με τον παραπάνω αριθμό. Δηλαδή, αν η οικογένειά σας αποτελείται από 4 μέλη θεωρητικά, θα έπρεπε να είχατε 48 εξετάσεις μέσα στο 2013. Είμαι βέβαιος ότι και εσείς θα διαπιστώσετε, όπως υπολόγισα και εγώ για τη δική μου οικογένεια, ότι αυτό το πλήθος είναι πολύ μακριά από την πραγματικότητα. Τι σημαίνει αυτό; Απλά ότι ορισμένοι γιατροί σε συνεργασία με ορισμένους πραγματικούς ή κατά φαντασία ασθενείς και ορισμένα συνεργαζόμενα διαγνωστικά κέντρα, γράφουν (με το αζημίωτο) εντελώς ανεξέλεγκτα πολλαπλάσια παραπεμπτικά για εξετάσεις, που μπορεί να γίνονται ή μπορεί να μη γίνονται, προκειμένου να καταλοστέψουν από κοινού τα δημόσια ταμεία.

Η κατάχρηση στα παραπεμπτικά τεκμηριώνεται ακόμα καλύτερα από τα στοιχεία που παρουσιάζονται σε ρεπορτάζ της ίδιας δημοσιογράφου στην «Κ» της 17ης - 18ης Μαΐου, με τίτλο «Εκτός ελέγχου και πάλι εξετάσεις και δαπάνες». Συγκεκριμένα αναφέρει ότι «το πρώτο τρίμηνο του 2014 δαπανήθηκαν 164,5 εκατομμύρια ευρώ, όταν ο προϋπολογισμός του ΕΟΠΥΥ για όλο το έτος είναι 328 εκατομμύρια ευρώ». Δηλαδή τα έξοδα είναι ακριβώς διπλάσια από τα προϋπολογιζόμενα. Ποια ήταν η παρέμβαση του υπουργείου; Αντιγράφω: «Η κλήση προς "απολογία" από τον ΕΟΠΥΥ όσων γιατρών βρέθηκαν να έχουν γράψει υπερβολικά υψηλό αριθμό εξετάσεων (υψηλότερο κατά πολύ από τον μέσο όρο των συναδέλφων τους της ίδιας ειδικότητας) δημιούργησε σοβαρές αντιδράσεις από τα συλλογικά όργανα των γιατρών και τελικά δεν "έκοψε" τη ροή της συνταγογράφησης».

Καμία τιμωρία. Απλά «κλήση σε απολογία» η οποία μάλιστα προκάλεσε και τις αντιδράσεις των συλλογικών οργάνων των γιατρών. Με τέτοιου είδους καίσειτικά μέτρα, δεν είναι τυχαίο ότι οι καταχρήσεις θα συνεχίζονται και θα αυξάνονται. Ορισμένοι μπορεί να περιορίσουν κάπως το υπερβολικό πλήθος παραπεμπτικών, αλλά όσοι βλέπουν ότι η μόνη ποινή που μπορεί να έχουν είναι η «κλήση σε απολογία», τότε δεν αποκλείεται να αποθρασυνθούν εντελώς. Όταν σε κάποιον, δίνεται η δυνατότητα να γράφει επιταγές στο όνομά του και να τις εξαργυρώνει με τα λεφτά του Δημοσίου, δεν πρέπει να απορρομει γιατί το κάνει συστηματικά, αφού δεν κινδυνεύει από καμία τιμωρία. Στη χειρότερη περίπτωση θα περιορίσει τις «επιταγές» που γράφει.

Πάμε τώρα στο δεύτερο πάτο που είναι τα φάρμακα. Παρακολούθησα φαντάζομαι την παλινωδία σχετικά με το πλαφόν στη συνταγογράφηση. Πρώτα μπήκε το πλαφόν, που ουσιαστικά σημαίνει ότι δεχόμαστε ότι ορισμένοι γιατροί κάνουν κατάχρηση στη συνταγογράφηση και γι' αυτό τους βάζουμε ένα πλαφόν ώστε να «μην είναι μεγάλη η κατάχρηση». Μετά καταργήθηκε το πλαφόν (με απόφαση του ΣτΕ) και ορισμένοι γιατροί μπορούν να κάνουν ό,τι θέλουν. Τώρα το υπουργείο προσπαθεί να επαναφέρει το πλαφόν με νέα ρύθμιση ώστε να μην έχει αντιρροήσεις το ΣτΕ, αλλά φυσικά έχουν αντιρροήσεις οι γιατροί και τα συλλογικά τους όργανα.

Αν δεν υπάρξουν πραγματικές και οδυνηρές τιμωρίες σε όσους συστηματικά κάνουν κατάχρηση για ιδιον όφελος, δεν πρόκειται να δούμε ουσιαστικό περιορισμό στο πάρτι της υγείας που έχει σπηθεί εδώ και μερικά χρόνια στη χώρα μας, στο οποίο συμμετέχουν πολλοί.

Κλείνοντας, θα σας διηγηθώ μια άλλη χαρακτηριστική ιστορία. Από ελέγχους που έγιναν στα μέσα του 2010, διαπιστώθηκε ότι κάποιο φαρμακείο της Αθήνας, συστηματικά προσέθετε ένα μηδενικό στις μηνιαίες καταστάσεις που υπέβαλε στο ΙΚΑ για πληρωμή. Δηλαδή αν το ποσό ήταν 2.125 ευρώ το τελικό ποσό που υπέβαλε ήταν 21.250 ευρώ. Συνολικά είχε εισπράξει περίπου 200.000 ευρώ περισσότερα από όσα εδικαιοούτο. Όταν ύστερα από ένα χρόνο περίπου, ζήτησα να μάθω τι έγινε με το φαρμακείο αυτό, διαπίστωσα ότι εξακολουθούσε να είναι συμβεβλημένο με το ΙΚΑ (και τα άλλα Ταμεία) και δεν νομίζω ότι είχε επιστρέψει καθόλου χρήματα από αυτά που παράνομα εισέπραττε.

Μην απορείτε, για το τι συμβαίνει. Απλά στον πράκτορα Γζέτις Μποντ - 007, δόθηκε το «Licence to kill», ενώ εμείς δώσαμε (και δίνουμε) σε πολλούς το «Licence to steal», με πολλά μηδενικά στο τέλος!

* Ο κ. Ανδρέας Δρυμιώτης είναι σύμβουλος επιχειρήσεων